

– Մեր, տիրոջ մեղաւոր ծառաներիս, ձեռքումը ոչինչ չկայ. մենք ոչինչ չենք կարող անել: Ամէն ինչ, որ լինում է, աստուծոյ կամքովն է լինում. առանց Նրա կամքին տերեւն անգամ ծառից ցած չէ գալիս: Աստուած է ստեղծել բոլոր արարածներին եւ նա է նշանակել բոլորի վիճակները: Օրինակ, եզին ստեղծել է, որ մարդու վարը վարէ, ոչխարին ստեղծել է, որ մարդուն կաթ, կերակուր եւ հագուստ տայ, ձիուն ստեղծել է, որ մարդու ծանրութիւնները տանէ, – այսպէս ամէն մէկին մի բանի համար է ստեղծել աստուած: Բայց մարդը գայլից չէ կարող կաթ եւ բուրդ ստանալ, առիւծին չէ կարող ստիպել, որ իր վարը վարէ, եւ արջին կարող չէ հրամայել, որ իր ծանրութիւնները տանէ: Դրանք գազաններ են. դրանց միւս անասունների համար որպէս պատիժ ստեղծել է աստուած: Դրանք պետք է յափշտակեն, կեղեքեն, միւսների մտով եւ արիւնով կերակրեն:

Ես դարձայ դէպի վարժապետս, ոչ աշակերտի երկչոտութեամբ, այլ համարձակ կերպով հարցրի.

– Ի՞նչ համեմատութիւն կայ ձեր ասածների եւ մարդու մէջ:

– Համեմատութիւնը Նոյն է, – պատասխանեց տերտերը: – Մարդիկ էլ այնպէս են ստեղծուած. մէկը ոչխարային բնութիւն ունի, միւսը գազանային:

– Մենք, հայերս, ո՞ր մէկիցն ենք:

– Մենք Աստուծոյ գառնուկներն ենք, – պատասխանեց նա անլացնելով անետարանական խօսքը – «Արածեա՛ զոչխարս իմ» ասաց տերն մեր Յիսուս Զրիստոս Պետրոս առաքեալին. դրանից երեւում է, որ մենք գազան բրդերի նման չպետք է լինենք:

Ես տերտերի խօսքերի մէջ մի Նոր բան չգտայ, արձեալ Նոյն քարոզներն էին, որ հազար անգամ լսած էի, բայց այժմ Նրանք իմ գլխում չէին մտնում, այժմ ես հասկանում էի, թէ որքա՛ն վնասակար էին Նրանք:

Բայց ինձ Նոյն ընդհանուր տանջում էր մի այլ միտք, ես շատ դժգոհ էի, որ տերտերը եկաւ եւ խառնեց իմ եւ քեռի Պետրոսի մէջ սկսած խօսակցութիւնը: Նրա պատմութիւնը ծերունի որսորդի անցեալի մասին մնաց անկատար. ես ցանկանում էի մինչն վերջը լսել այս գաղտնածածուկ մարդու կեանքի պատմութիւնը:

Քեռի Պետրոսը ինքն առիթ տոեց շարունակելու ընդհատուած պատմութիւնը:

– Տեսա՞ր, որդի, – ասաց նա, – տերտերն էլ Նոյնն է խօսում, ինչ որ ես էի ասում քեզ. հեռացի՛ր այս մարդերից, եթէ չես կամենում կորցնել քեզ: